

MAJLIS MESYUARAT NEGARA

**PENYATA RASMI (HANSARD)
MESYUARAT PERTAMA
DARI MUSIM PERMESYUARATAN KE-22**

**HARI KHAMIS
22 RAMADAN 1447
BERSAMAAN 12 MAC 2026
(HARI PERTAMA)**

DEWAN MAJLIS

Hari Khamis, 22 Ramadan 1447 / 12 Mac 2026

**YANG DI-PERTUA
DAN AHLI-AHLI MAJLIS
MESYUARAT NEGARA****HADIR:****YANG DI-PERTUA:**

Yang Berhormat Pehin Orang Kaya Seri Lela Dato Seri Setia Awang Haji Abdul Rahman bin Dato Setia Haji Mohamed Taib, P.S.N.B., S.L.J., P.H.B.S., P.J.K., P.K.L., Yang Di-Pertua Majlis Mesyuarat Negara, Negara Brunei Darussalam.

**AHLI RASMI KERANA JAWATAN
(PERDANA MENTERI DAN
MENTERI-MENTERI):**

Kebawah Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Baginda Sultan Haji Hassanal Bolkiah Mu'izzaddin Waddaulah ibni Al-Marhum Sultan Haji Omar 'Ali Saifuddien Sa'adul Khairi Waddien, Sultan dan Yang Di-Pertuan Negara Brunei Darussalam, Perdana Menteri, Menteri Pertahanan, Menteri Kewangan dan Ekonomi dan Menteri Hal Ehwal Luar Negeri, Negara Brunei Darussalam.

Duli Yang Teramat Mulia Paduka Seri Pengiran Muda Mahkota Pengiran Muda Haji Al-Muhtadee Billah ibni Kebawah Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Baginda Sultan Haji Hassanal Bolkiah Mu'izzaddin Waddaulah, D.K.M.B., D.P.K.T., King Abdul Aziz Ribbon, First Class (Saudi Arabia), The Order of the Renaissance (First Degree) (Jordan), Grand Cross of Crown Order- G.K.K., (Netherlands), Medal of Honour (Lao), DSO (Singapore), Order of Lakandula With The Rank of Grand Cross (Philippines), The Order of Prince Yaroslav the Wise, Second Class (Ukraine), Darjah Kerabat Johor Yang Amat Dihormati Pangkat Pertama (Johor), DSO (Military) (Singapore), P.H.B.S., Menteri Kanan di Jabatan Perdana Menteri, Negara Brunei Darussalam.

Yang Berhormat Pehin Udana Khatib Dato Paduka Seri Setia Ustaz Haji Awang Badaruddin bin Pengarah Dato Paduka Haji Awang Othman, P.S.S.U.B., D.P.M.B., P.H.B.S., P.B.L.I., P.J.K., P.K.L., Menteri Hal Ehwal Ugama, Negara Brunei Darussalam.

Yang Berhormat Pehin Datu Lailaraja Mejar Jeneral (B) Dato Paduka Seri Haji Awang Halbi bin Haji Mohd Yussof, D.P.K.T, S.M.B, P.H.B.S, Menteri di Jabatan Perdana Menteri dan Menteri Pertahanan II.

Yang Berhormat Dato Seri Setia Dr. Awang Haji Mohammad Isham bin Haji Jaafar, P.S.N.B., D.P.M.B., Menteri Kesihatan, Negara Brunei Darussalam.

Yang Berhormat Dato Seri Setia Dr. Awang Haji Mohd. Amin Liew bin Abdullah, P.S.N.B., S.P.M.B., Menteri di Jabatan Perdana Menteri dan Menteri Kewangan dan Ekonomi II, Negara Brunei Darussalam.

Yang Berhormat Dato Seri Setia Awang Haji Erywan bin Pehin Datu Pekerma Jaya Haji Mohd. Yusof, P.S.N.B., S.P.M.B., P.J.K., P.I.K.B., P.K.L, Menteri Hal Ehwal Luar Negeri II, Negara Brunei Darussalam.

Yang Berhormat Dato Seri Setia Awang Haji Ahmaddin bin Haji Abdul Rahman, P.S.N.B., S.P.M.B., P.S.B., P.I.K.B., Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri, Negara Brunei Darussalam.

Yang Berhormat Dato Seri Setia Dr. Awang Haji Abd. Manaf bin Haji Metussin, P.S.N.B., S.P.M.B., S.N.B., S.M.B., P.S.B., P.K.L., Menteri Sumber-Sumber Utama dan Pelancongan, Negara Brunei Darussalam.

Yang Berhormat Dato Seri Setia Awang Haji Muhammad Juanda bin Haji Abdul Rashid, P.S.N.B., D.P.M.B., S.N.B., P.I.K.B., Menteri Pembangunan, Negara Brunei Darussalam.

Yang Berhormat Datin Seri Setia Dr. Dayang Hajah Romaizah binti Haji Md. Salleh, P.S.N.B., S.P.M.B., P.I.K.B.,

P.K.L., Menteri Pendidikan, Negara Brunei Darussalam.

Yang Berhormat Pengiran Dato Seri Setia Shamhary bin Pengiran Dato Paduka Haji Mustapha, P.S.N.B., P.S.B., Menteri Pengangkutan dan Infokomunikasi, Negara Brunei Darussalam.

Yang Berhormat Dato Seri Setia Haji Awang Nazmi Haji Awang Mohamad, P.S.N.B., S.M.B., P.I.K.B., Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan, Negara Brunei Darussalam.

AHLI YANG DILANTIK ORANG-ORANG YANG BERGELAR:

Yang Berhormat Pehin Orang Kaya Johan Pahlawan Dato Seri Setia Awang Haji Adanan bin Begawan Pehin Siraja Khatib Dato Seri Setia Haji Md. Yusof, P.S.N.B., D.P.M.B., P.H.B.S., P.J.K., P.I.K.B., P.K.L.

Yang Berhormat Pehin Orang Kaya Setia Dato Seri Setia Awang Haji Abd. Rahman bin Haji Ibrahim, P.S.N.B., D.P.M.B., P.H.B.S., P.I.K.B., P.K.L.

Yang Berhormat Pehin Orang Kaya Indera Pahlawan Dato Seri Setia Awang Haji Suyoi bin Haji Osman, P.S.N.B., D.P.M.B., P.J.K., P.I.K.B., P.K.L.

AHLI YANG DILANTIK ORANG-ORANG YANG TELAH MENCAPAI KECEMERLANGAN:

Yang Berhormat Dayang Hajah Safiah binti Sheikh Haji Abd. Salam, S.U.B., P.I.K.B., P.K.L.

Yang Berhormat Awang Lau How Teck,
P.S.B.

Yang Berhormat Dayang Chong Chin
Yee, P.I.K.B.

Yang Berhormat Dr. Awang Haji Mahali
bin Haji Momin, S.M.B., P.I.K.B., P.K.L.

Yang Berhormat Awang Haji Salleh
Bostaman bin Haji Zainal Abidin, S.N.B.,
S.M.B., P.I.K.B.

Yang Berhormat Dayang Hajah
Rosmawatty binti Haji Abdul Mumin,
S.M.B., P.S.B.

Yang Berhormat Pengiran Haji Isa bin
Pengiran Haji Aliuddin, P.I.K.B.

**AHLI YANG DILANTIK MEWAKILI
DAERAH-DAERAH:**

Yang Berhormat Awang Amran bin Haji
Maidin, P.I.K.B., P.K.L., Penghulu Mukim
Lumapas - Daerah Brunei dan Muara.

Yang Berhormat Awang Lawi bin Haji
Lamat, P.K.L., Ketua Kampung Subok -
Daerah Brunei dan Muara.

Yang Berhormat Awang Zainol bin Haji
Mohamed, Ketua Kampung Putat -
Daerah Brunei dan Muara.

Yang Berhormat Awang Mohammad Ali
bin Tanjong, P.K.L., Ketua Kampung
Lumapas 'B' – Daerah Brunei dan Muara.

Yang Berhormat Awang Haji Daud bin
Jihan, P.I.K.B., P.K.L., Ketua Kampung
Belimbing – Daerah Brunei dan Muara.

Yang Berhormat Awang Haji Md. Salleh
bin Haji Othman, P.I.K.B., Penghulu
Mukim Bukit Sawat – Daerah Belait.

Yang Berhormat Awang Mohammad bin
Abdullah @ Lim Swee Ann, Ketua
Kampung Bukit Sawat – Daerah Belait.

Yang Berhormat Awang Haji Mohamad
Danial @ Tekpin bin Ya'akub, P.I.K.B.,
Penghulu Mukim Ukong – Daerah
Tutong.

Yang Berhormat Awang Abdul Aziz bin
Haji Hamdan, Ketua Kampung Sengkarai
– Daerah Tutong.

Yang Berhormat Haji Awang Sulaiman
bin Haji Nasir, P.S.B., P.I.K.B., P.K.L.P.,
Ketua Kampung Labu Estet dan Piasau-
Piasau – Daerah Temburong.

TIDAK HADIR:

Yang Berhormat Pehin Orang Kaya Laila
Setia Bakti Di-Raja Dato Laila Utama Haji
Awang Isa bin Pehin Datu Perdana
Manteri Dato Laila Utama Haji Awang
Ibrahim, D.K., S.P.M.B., D.S.N.B.,
P.H.B.S., P.B.L.I., P.J.K., P.K.L.,
Penasihat Khas Kebawah Duli Yang Maha
Mulia Paduka Seri Baginda Sultan dan
Yang Di-Pertuan Negara Brunei
Darussalam dan Menteri di Jabatan
Perdana Menteri, Negara Brunei
Darussalam. (Tidak hadir atas makluman
kurang sihat).

HADIR BERSAMA:

Yang Mulia Datin Paduka Dr. Dayang Hajah Huraini binti Pehin Orang Kaya Setia Jaya Dato Paduka Awang Haji Hurairah, D.P.M.B., P.S.B., P.I.K.B., P.K.L., Jurutulis Majlis Mesyuarat Negara, Negara Brunei Darussalam.

Yang Mulia Pengiran Hajah Zaidah binti Pengiran Haji Petra, P.I.K.B., Pemangku Timbalan Jurutulis Majlis Mesyuarat Negara, Negara Brunei Darussalam.

(Mesyuarat mula bersidang pada pukul 10.00 pagi)

Yang Mulia Jurutulis: Bismillahir Rahmanir Rahim. Mesyuarat Pertama dari Musim Permesyuaratan Ke-22 Majlis Mesyuarat Negara bersidang pada hari ini, Khamis, 22 Ramadan 1447 bersamaan 12 Mac 2026, didahului dengan Doa Selamat.

DOA SELAMAT

(Doa Selamat dibacakan oleh Yang Dimuliakan Begawan Pehin Khatib Dato Paduka Awang Haji Mustafa bin Haji Murat, Imam Masjid Jame' Asr Hassanil Bolkiah)

Yang Berhormat Yang Di-Pertua: Bismillahir Rahmanir Rahim. Assalamualaikum Warrahmatullahi Ta'ala Wabarakatuh. Alhamdulillah, Syukur ke hadrat Allah Subhanahu Wata'ala kerana dengan limpah rahmat dan izin-Nya jua, maka kita dapat hadir pada pagi ini dalam Mesyuarat Pertama dari Musim

Permesyuaratan Ke-22 Majlis Mesyuarat Negara.

Selawat serta salam ke atas junjungan besar kita, Nabi Muhammad Sallallahu Alaihi Wassalam, kaum kerabat para sahabat serta pengikut-pengikut Baginda yang taat lagi setia hingga ke akhir zaman.

Ahli-Ahli Yang Berhormat. Sesungguhnya persidangan pada pagi ini amat signifikan dan penuh gemilang kerana pada hari ini Istiadat Pembukaan Rasmi Mesyuarat Pertama dari Musim Permesyuaratan Ke-22 Majlis Mesyuarat Negara akan dirasmikan oleh Kebawah Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Baginda Sultan Haji Hassanil Bolkiah Mu'izzaddin Waddaulah ibni Al-Marhum Sultan Haji Omar 'Ali Saifuddien Sa'adul Khairi Waddien, Sultan dan Yang Di-Pertuan Negara Brunei Darussalam.

Ahli-Ahli Yang Berhormat. Di hadapan kita ada urusan mesyuarat yang perlu kita selesaikan. Oleh yang demikian, saya cadangkan ada baiknya kita beralih untuk menyelesaikannya.

Yang Mulia Jurutulis: Membetulkan Jurnal (Minit Mesyuarat) bagi Musim Permesyuaratan Ke-21 Majlis Mesyuarat Negara.

Yang Berhormat Yang Di-Pertua: Ahli-Ahli Yang Berhormat. Di hadapan kita adalah Jurnal (Minit Mesyuarat) bagi Musim Permesyuaratan Ke-21 Majlis Mesyuarat Negara yang telah pun

dikelilingkan lebih awal kepada semua Ahli-Ahli Yang Berhormat.

Saya percaya Ahli-Ahli Yang Berhormat sudah berkesempatan untuk meneliti Jurnal (Minit Mesyuarat) tersebut. Maka saya sekarang ingin memberikan peluang jika ada Ahli-Ahli Yang Berhormat yang ingin untuk memberikan pembetulan terhadapnya, saya persilakan Ahli-Ahli Yang Berhormat untuk membuat kenyataan sedemikian.

Nampaknya tidak ada Ahli-Ahli Yang Berhormat ingin membuat kenyataan, maka saya membuat kesimpulan bahawa Jurnal (Minit Mesyuarat) Musim Permesyuaratan Ke-21 Majlis Mesyuarat Negara adalah betul dan diluluskan.

(Tukul diketuk)

Ahli-Ahli Yang Berhormat. Sebentar lagi Istiadat Pembukaan Rasmi bagi Mesyuarat Pertama dari Musim Permesyuaratan Ke-22 Majlis Mesyuarat Negara akan dirasmikan oleh Kebawah Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Baginda Sultan Haji Hassanal Bolkiah Mu'izzaddin Waddaulah ibni Al-Marhum Sultan Haji Omar 'Ali Saifuddin Sa'adul Khairi Waddien, Sultan dan Yang Di-Pertuan Negara Brunei Darussalam.

Maka bagi membolehkan majlis ini untuk menjunjung keberangkatan Baginda ke majlis ini, saya tangguhkan Persidangan Majlis Mesyuarat ini. Sekian Wabillahit Taufik Walhidayah Wassalamualaikum Warahmatullahi Ta'ala Wabarakatuh.

(Majlis Mesyuarat ditangguhkan)

TITAH

**KEBAWAH DULI YANG MAHA MULIA
PADUKA SERI BAGINDA SULTAN
HAJI HASSANAL BOLKIAH
MU'IZZADDIN WADDAULAH IBNI
AL-MARHUM SULTAN HAJI OMAR
'ALI SAIFUDDIEN SA'ADUL KHAIRI
WADDIEN, SULTAN DAN YANG
DI-PERTUAN NEGARA BRUNEI
DARUSSALAM SEMPENA ISTIADAT
PEMBUKAAN RASMI MESYUARAT
PERTAMA DARI MUSIM
PERMESYUARATAN KE-22 MAJLIS
MESYUARAT NEGARA PADA HARI
KHAMIS, 22 RAMADAN 1447
BERSAMAAN 12 MAC 2026
BERTEMPAT DI BANGUNAN DEWAN
MAJLIS, JALAN DEWAN MAJLIS,
BANDAR SERI BEGAWAN, NEGARA
BRUNEI DARUSSALAM.**

Assalamualaikum Warahmatullahi
Wabarakatuh. Bismillahir Rahmanir
Rahim.

Alhamdulillah Hirabbil 'Alameen,
Wabihee Nasta'eenu 'Alaa Umuuriddunya
Waddien, Wassalatu' Wassalamu 'Ala
Asyrafil Mursaleen, Sayyidina
Muhammaddin Wa'ala Aalihee
Wasahbihee Ajma'een, Wa Ba'du.

Alhamdulillah, dengan limpah rahmat
Allah jua, dapatlah kita berkumpul bagi
Istiadat Pembukaan Rasmi Mesyuarat
Pertama dari Musim Permesyuaratan
Ke-22 Majlis Mesyuarat Negara bagi
Tahun 2026 Masehi.

Persidangan Majlis Mesyuarat Negara bukan setakat pertemuan tahunan, tetapi ia juga adalah wadah strategik untuk membahaskan isu-isu sebenar yang dihadapi oleh negara dan rakyat, berdasarkan penelitian mendalam dan fakta yang kukuh. Pendekatan sesi dialog dan permuzakarahannya bersama Kementerian dan Jabatan-Jabatan Kerajaan, perlu dimanfaatkan sebaiknya. Pada pendapat Beta, pendekatan sedemikian telah pun terbukti berkesan dalam merapatkan lagi Ahli-Ahli Majlis Mesyuarat Negara dengan masyarakat, dalam memedulikan keperluan serta untuk mendengar keluhan rakyat.

Negara perlu sentiasa peka dengan pergolakan geo politik antarabangsa dan kesannya terhadap cabaran ekonomi global.

Negara kita juga tidak terlepas dari menerima kesan cabaran ini, lebih-lebih lagi jika kesan itu menjejaskan harga komoditi tenaga yang menjadi sumber pendapatan negara. Di sinilah ahli-ahli Majlis Mesyuarat Negara perlu berganding bahu dan bekerjasama untuk menangani sebarang ketidakpastian yang timbul.

Beta mahu melihat tindakan perlaksanaan yang lebih agresif serta ketahanan dalam merangka dasar dan strategi pembangunan negara, khususnya ke arah matlamat Wawasan Brunei 2035, termasuk usaha berterusan dalam menerokai pelaburan strategik dalam sektor-sektor baharu yang boleh merencanakan lagi pertumbuhan ekonomi

negara dan usaha mengukuhkan fiskal kerajaan.

Apa yang pasti, keperluan untuk membangunkan perkara-perkara baharu bukanlah satu pilihan, bahkan ianya satu keperluan yang wajar direalisasikan. Namun begitu, kemajuan juga perlu seimbang dengan perbelanjaan berhemah, termasuk mengutamakan inisiatif yang berimpak tinggi untuk meningkatkan daya tahan negara.

Pendekatan-pendekatan baharu memang diperlukan dalam mewujudkan ekosistem kondusif ke arah pemerkasaan peranan sektor swasta serta perusahaan mikro, kecil dan sederhana, PMKS.

Dari sudut infrastruktur dan kemudahan awam pula, usaha perlu diteruskan dengan meneroka penyediaan perkhidmatan pengangkutan awam yang lebih berkualiti dan selamat.

Beta amat bersimpati dengan musibah yang berlaku baru-baru ini yang mengorbankan dua penunggang basikal. Maka dalam hal ini, Beta menyeru pihak-pihak yang berkenaan terutama Majlis Kebangsaan Keselamatan Jalan Raya untuk bukan sahaja melihat dari perundangan dan penguatkuasaan tetapi juga mesti mengambil berat prasarana yang selamat untuk digunakan.

Dari sudut lain pula, Kerajaan Beta akan terus memperkukuh budaya kerja yang bersih, beretika, berintegriti dan tadbir urus yang cemerlang merentasi semua sektor. Ini termasuk usaha membanteras

secara agresif gejala rasuah dan salah guna kuasa yang terus dilaksanakan dengan menumpukan kepada sektor-sektor kerajaan dan swasta, khususnya yang melibatkan aspek perkhidmatan dan penguatkuasaan.

Kerajaan Beta tidak akan bertolak ansur dalam membanteras gejala rasuah kerana jika tidak dibendung ianya akan mengancam keselamatan negara.

Akhirnya harapan Beta, supaya Majlis Mesyuarat Negara akan membahaskan isu-isu strategik yang berkeutamaan sebagai sifat pencetus idea-idea bernas, pragmatik dan inovatif selaras dengan keperluan semasa negara. Beta ingin Ahli-Ahli Majlis Mesyuarat Negara bersama-sama berganding bahu dengan kerajaan untuk mencari penyelesaian terhadap cabaran-cabaran dan masalah-masalah yang dihadapi oleh masyarakat dan negara.

Matlamat kita adalah jelas iaitu untuk membina sebuah negara yang progresif dan berpandangan jauh yang mengimbangi inovasi dengan kelestarian kewangan serta terus menjamin kesejahteraan rakyat.

Sekian, Wabillahit Taufeq Walhidayah, Wassalamualaikum Warahmatullahi Wabarakatuh.

DOA SELAMAT

(Doa Selamat dibacakan oleh Yang Berhormat Pehin Datu Seri Maharaja Dato Paduka Seri Setia

(Dr.) Ustaz Haji Awang Abdul Aziz bin Juned, Mufti Kerajaan, Negara Brunei Darussalam).

(Kebawah Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Baginda Sultan Haji Hassanal Bolkiah Mu'izzaddin Waddaulah ibni Al-Marhum Sultan Haji Omar 'Ali Saifuddien Sa'adul Khairi Waddien, Sultan dan Yang Di-Pertuan Negara Brunei Darussalam dan Kerabat Diraja berangkat meninggalkan majlis diiringi oleh Yang Berhormat Yang Di-Pertua Majlis Mesyuarat Negara).

Yang Berhormat Yang Di-Pertua: Bismillahir Rahmanir Rahim. Ahli-Ahli Yang Berhormat, Alhamdulillah, kita bersyukur ke hadrat Allah Subhanahu Wata'ala kerana dengan limpah, rahmat dan izin-Nya juga, Istiadat Pembukaan Rasmi Mesyuarat Pertama dari Musim Permesyuaratan Ke-22, Majlis Mesyuarat Negara telah selesai dan sempurna dirasmikan oleh Kebawah Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Baginda Sultan Haji Hassanal Bolkiah Mu'izzaddin Waddaulah ibni Al-Marhum Sultan Haji Omar 'Ali Saifuddien Sa'adul Khairi Waddien, Sultan dan Yang Di-Pertuan Negara Brunei Darussalam, pada mana baginda telah mengurniakan titah.

Bagi membolehkan majlis ini untuk menjunjung keberangkatan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Baginda Sultan dan Yang Di-Pertuan Negara Brunei Darussalam untuk bergambar ramai dan seterusnya untuk

meninggalkan Bangunan Dewan Majlis ini, maka saya tangguhkan Persidangan Majlis Mesyuarat Negara ini dan insya Allah, kita akan bersidang semula pada esok hari, iaitu hari Jumaat, 23 haribulan Ramadan 1447 bersamaan dengan 13 haribulan Mac 2026, mulai daripada pukul 9.30 pagi.

Sekian, Wabillahit Taufeq Walhidayah,
Wassalamualaikum Warahmatullahi
Wabarakatuh.

(Majlis Mesyuarat ditangguhkan)